

ТАРМЛАДН

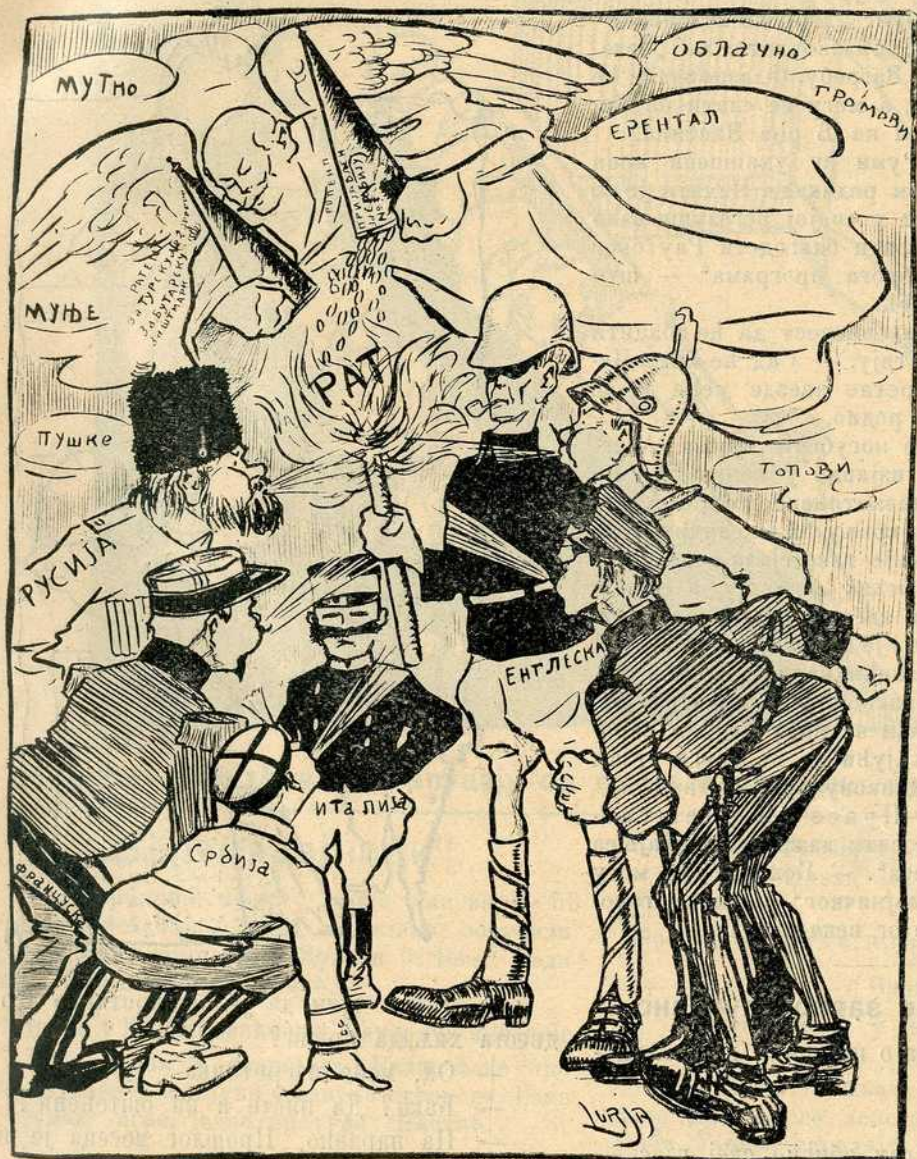
ХУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧАН ЛИСТ.

Број 5. и 6.

У Новом Саду, 15. марта 1909.

Год. III.

Рат ил' мир.

МОТО:
Ситно пада кишица
Кад је облак високо,
Али круно парца
Кад је Балкан далеко.
Ерентал.

Бакљу држи
Едвард Греј,
Сви дувају
На њу, хеј!

—
Који пире?
Који гасе?
Та и зна се —
И не зна се!

—
Само канпа,
„Анђо мира“
Паром гаси,
Не штудира.

—
Испразнио
Једну справу,
Другу нач'о,
Сад у страву.

—
Паром гаси,
Ерентали
Да се Балкан,
Не запали.

Стрелице.

— Раух никако не може да створи себи странку. Сад као хијена отвара гробове оних које је он саранио и назвао „мумијама“ и урличе у „Аграмерци“ да га помогну. Међу тим кажу да су се „мумије“ од чуда у гробу пре врнуле — и све леже потрбушке.

— Велико европско питање о рату на Балкану решено је уз припомоћ велесила. Пошто је (рбија у том решењу највише „извукла“ — то се њена дипломатија спрема да захвали велесилама овако: „Сваком брату свала оста глава хелава“.

— У Русији, кажу, да је Извољског положај уздрман, а народ да је огорчен што је Русија признала анексију. — Извољски се правда и вели није он крив него Немачка која га је натерала да призна анексију.

— Неки Др. Фридрих „дворски историчар“ одао се на прикупљање фалзификата за „велеиздајничку“ парницу у Загребу. Фалзификати ће бити богато награђени, а могу се слати на Керентала, њега или чак и на Ђорђа Настића.

— У Земуњу и Руми су ухапшени нови „велеиздајници“ већином радикали. Надати је се да ће „Застава“ донети у својој регелуши како и радикали почињу осећати благодети Рауговог „по Србе лепога и доброга програма“ — што рекао Јаков Измећаревић.

— У Србији прети опасност да ће збацили Карађорђевићеву династију. — Сад ће краљ Петар и поред његове сретне звезде рећи да се под несретном звездом родио.

— Пре но што ће погубити краља Александра краљ Петар је изјавио у жневским листовима, приликом Алавантићеве гфере: „што ћу ја о глави радити краљу Александру, кад моја звезда, никада се није тако сјала као сада!“ А сад би могао овако рећи: „што ћу ја себи о глави радити, кад моја звезда још никада није тако тамна била, као што је сад почела тамнити!“

— Него Карађорђевићи канда радо убијају. Пре су смакли два Новаковића на целатски начин. Сад су ногом стали за врат једном сиротом слуги — и не сањајући да ће слуга стати за врат престолонаследникову краљевству!

— „Наје Фрај Прасе“ и „Пештански Лој“ почињу доносити лажне извештаје са „велеиздајничког процеса“. — Боже мој не могу они за љубав „велеиздајничког“ процеса говорити истину кад су целог века лагали.

Он је већ раније завео плурално.

— Ја сам и досада о изборима вршио плурално право гласа.

— Како то?

— Тако. Продао сам обично свој глас — и једном и другом посланику.

Хеј баћушка, баћушка...

Хеј баћушка, баћушка
Јадна ти је маћушка
Шта ти вреди сабља, пушка?
Кад те бије швапска ћушка!*)
Хеј баћушка, баћушка
Жалосна ти маћушка!

*) Одговор Немачке државе.

Позно кајање

или

Кад Чивут банкротира.

— Јесте чули да је банкротирао Кон са двеста хиљада круна?

— Ох, мене несретника.

— Како? Да нисте и ви оштећени?

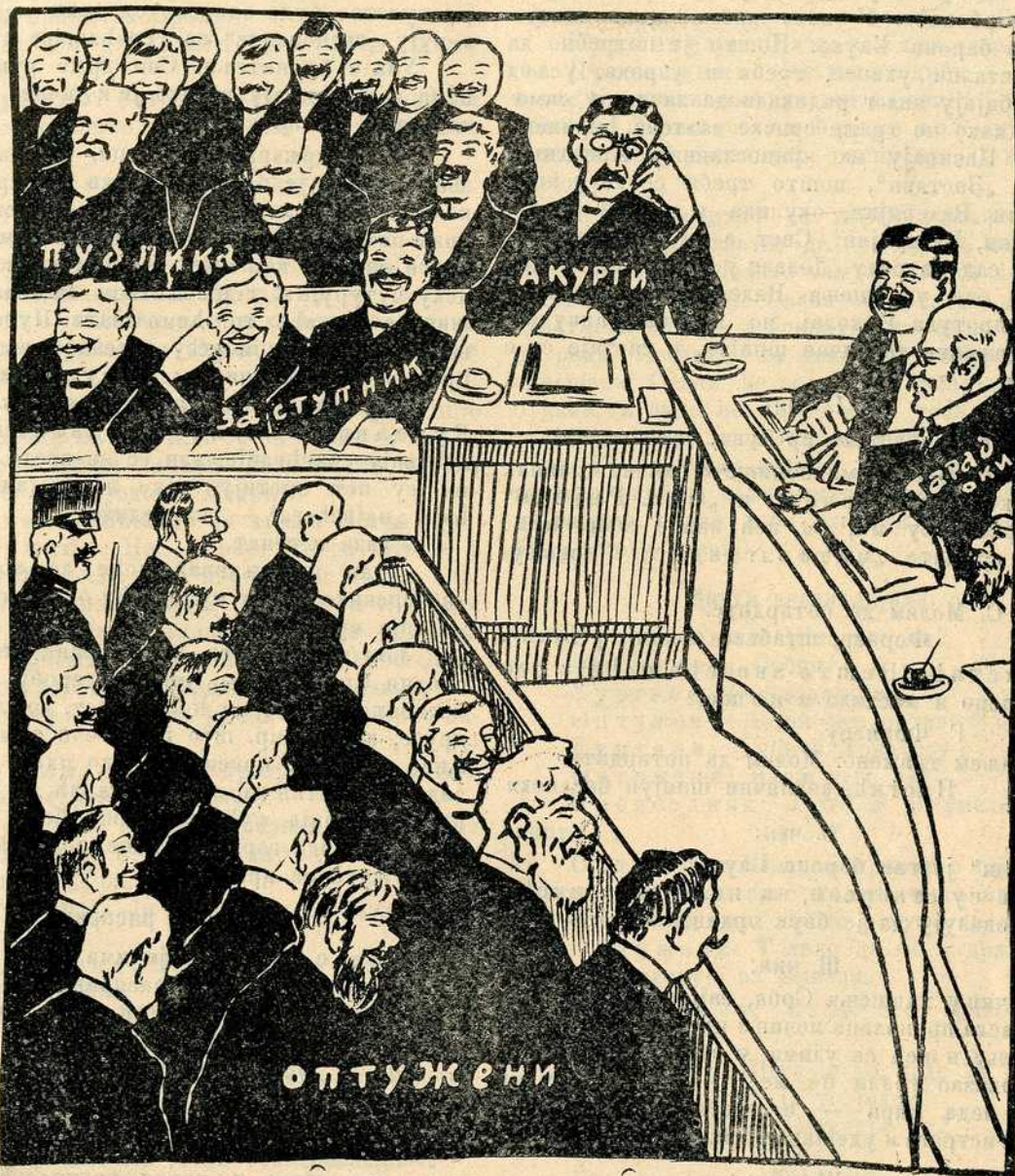
— Па наравно. Прошлог месеца је искао моју ћерку — а ја га одбио.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Једна „страшна“ расправа

на којој сви хоће да попуцају од смеја а државни одветник од једа.

„Велеиздајници“.

Трагикомична игра у више чина, с 53 мученика, целатом морала, вешалима, сочинили: барон Баук и компанија. Музика из Беча. Реди тељи: Куртавић и Шутавић.

Догађа се у XX. просвећеном веку у очи анексије.

Лица разна и свакојака. Радикалске протуве, пузавци, шпијуни и слични створови. Главни „јувак“ игре, једна протува: Настић.

Предигра:

Над мрачњачким добом почиње ведроти
(Чује се поклик): Анексија! Анексија!

Лекса: Треба, треба. Али узрок ми дајте!

Баук: Новац ми дајте, па да вам лифорујем узрок.

Бечка музика изводи: Ала нара удара!

Промена.

Баук прима у аудијенцију радикалског презеша

Радикали, хвале Баука и његов програм како има много лепога и доброга у њему по Србе Уједно нападају народне борце самосталце. Пошто је у Загребу покренута Баукова оипрача иначе родокаљски „Гнусник“ — радња је отпочела. Главни уредник листа је индивидуа

Кукић, који у друштво с неким окрњеним чанком — иде у Лику да је заузме и покаже како треба Србовати. У исто време врши шпијонажу за барона Баука. Пошто је потребно да се самосталци ухапсе, треба и узрока, услед тога добијају налог радикали да зачукују самосталце, како не траже српске захтеве, Ђирилицу и т. д. Називају их православним Хрватима. Стрина „Застава“, пошто треба сефте у апсу да прави Валеријан, окупила у сваком броју: Валеријан, Валеријан! Свет се чуди одкуд Валеријан сад на реду. Долази у Нови Сад на два дана у очи ухапшења Валеријановог важним послом протува Николај, по Борсем Јанку названи државни званичан шпијун, и састаје се с Јаковом.

I. чин:

Настић (светска протува, чита писма):

Молим Вас да ми поишете имена главних људи око „Србобрана“ и „Срп. Ријечи“ — потребна су ми, ви већ знате због чега! Уједно примите „митфолгендес!“ (прикључено).

П. С. Молим да потврдите.

Форнер, штабски официр у Босни.

Настић: (Нешто звечеће меће у џеп узима перо и мастило и пише):

Г. Форнеру.

Шаљем тражено. Молим да потврдите.

Настић, званични шпијун босански

II. чин:

„Уш“ јорган барона Баука:

„Срби су створени, за велеиздајнике!“ Срби доказују да је баук ординаран клеветник.

III. чин:

Почињу хапшења Срба, самосталаца. Једна радикалска провалица почиње преговоре за лажно сведочење и већ се узима у запис: „кад би ја све проказао убили би ме!“ — У 12 часу му савест не да мира — и прети открићем свог гадлука истраге и удешавања за лажно сведочење.

IV. чин:

Анексија!

V. чин:

„Велеиздајнички“ процес.

Око седам сати из јутра, дошли су леџници, да прегледају уши и грло славном сенату, који ће водити расправу с оптуженим завереницима без козијих ногу. То прегледање изиски ваше потреба, јер није шала стављати педесет и неколико пута једна и иста питања и слушати хиљаду и неколико пута скоро једне и исте одговоре.

Отворише се врата суднице. У дворану навалише многи страни новинари. Боза Кранк највећи живући јеврејин и уредник телићског листа: „Hrvatska Крава“ протестује што су странци дошли да се увере о независности суда у

зависној краљевини Хрватској, која ће по програму Иве Балеговића, постати онда независна, кад јој судство буде зависно од оних који нам лиферију „експоненте“ за уређавање народа.

Улазе бранитељи. Сви држе руке у џеповима и пребрајају колико је ко понео новаца — за сваки случај.

Улазе државни браниоци. Имена им се не знају. Један је од њих куртав с куртавим брковима а лицем као преблагИ Јеврем. У руци држи поморанџу, тог можемо звати Поморанџић, а други изгледа као шут, — који се исклибио на неку чутуру, и задовољством загледао у неке широке гаће, тог ћемо звати Шутавић. Пред њима је у златном резу повезано еванђелије, с црно жутим натписом: „Hrvatsko Pravo“ — а над натписом стоји грб странке крва: Куртавић и онај као шутави господин целивају еванђелије, али се не крете ни су три ни су пет претију, како не би (з)верске осећаје „највећег“ — повредили.

Улази и сенат.

Један штрџковац хоће да фотографише „заверенике“. Они му окрећу ову лењу страну — која му припада.

Још пре но што је расправа отпочела, господин Куртавић урђује гардеробу, како не би погубељне фарбе по хорав свет, дошле једна до друге, као на пр. што је по очи сленаца шкољиво ако дође црвена боја до плаве — уз бело зид. На против вели г. Куртавић да је за слепце најздравија жућкасто црна боја. С тога су и завереничке горње хаљине поређане жута па црна, жута па црна.

Отварање расправе.

Председник (који има добре уши, само слабо памћење, отвара расправу овим речима): Отвара се расправа против оних криваца, који су прибележени у оптужници господина Куртавића — који су још случајно живи али које г. Куртавић предлаже да се сви до једног обесе за то што их је он у својој оптужници већ осудио и што је оптужница већ у неколико хиљада примерака у народ растурана, па да се неби расправа завршила оном изреком чувеног крадикалског презеша: „Тресла се брда — родио се миш!“ Узозоравам господу бранитеље на страшну озбиљност ове расправе, и велим: онај који мени или државном одветнику упадне у реч, као мува у сурутку, казниће се са 50 К, а онај који се поред свег жалосног материјала који је прикупио државни одветник — ма колико расправа шаљива била — насмеје 60 К; који се згади 10 К; који се накашље или пљуне 80 К; ко се ма и најмање узмигољи и покаже вољу за одбрану „велеиздајника“ са 90 К; а напослетку ко заплаче са 100 К.

Преслушање „велеиздајника“.

Председник: Прибиславе Адамовићу, шта сте ви?

Оптужени: Србин!

Председник: Тако зваши Србин!

Оптужени: Није г. председниче, него баш прави правцати Србин.

Председник: А зашто сте Србин, зашто нисте Влах?

Оптужени: Зато што да сам Влах, не би био Србин, а пошто сам Србин не могу бити Влах.

Један бранитељ: Шћију румуњешће!

Оптужени: (Врти главом).

Куртави: Вас су звали Власима.

Оптужени: Јест, Анта Старчевић нас је звао: „влашким ваком“ и сад ви —

Куртави: Ја ћу вам доказати сведоцима да ви нисте Срби него Власи, те да нема ни Срба ни српске православне цркве.

Оптужени: И Анта Старчевић је то пре вас доказивао, па је умр'о — а Срби су хвала Богу и данас живи здрави! Досада сте успели само једног да поједете: Петра!

Куртави: Мислите ли краља Петра?

Оптужени: Не, — оног Петра што је у затвору умр'о. Али зато поред свег нашег апетита на прождирање Срба, све кад би и појели наших 50 и неколико глава неможете ипак па ма какви Србождери били појести 700 000 Срба.

Председник: Ширили сте ћирилицу.

Оптужени: Закон је пре мене ширио ћирилицу.

Куртави: Ја сам културан човек. Али ћирилица није културно писмо.

Оптужени: Је ли ћирилица велеиздаја?

Председник: Није. Али кад се томе дода „Србобран“ и „Срп. Коло“.

Оптужени: Је су ли то велеиздајничке новине.

Председник: Нису, али кад се томе дода самостална странка.

Оптужени: Је ли странка законом дозвољена?

Председник: Јесте, али кад се томе дода, страначки састанци, на оснивање земљорадничких задруга, и просвећивање народа.

Оптужени: Па је ли то велеиздаја?

Председник: Није, али кад се томе дода име Србин.

Оптужени: Је ли име Србин велеиздаја?

Председник: Није, али кад се томе дода име краља Петра.

Оптужени: И дода Раух Ерентал, Векерле, — анексија Босне и Херцеговине — и протува Настић, као сведок — велеиздаја је готова.

Председник: Ви не одговарате правилно. Из тога се види, да сте хтели покидати ову државу. Ја тако схваћам. (Бранитељи се на- кашљаше).

Председник: Славну обрану, што седи у првој и другој клупи осуђујем на 80 К свакога, а остале, пошто су се истовремено морали насмејати, осуђујем на 60 К свакога.

Слушаоци (сви прену у смех).

Председник: Молим публику да се не смеје. Ово није тејатор, нити је то шаљива ствар — него на против жалосна.

Бранитељи: Одвећ жалосна!

Председник: Платите одмах — или ћу и вас ухапсити као „велеиздајнике“ — јер их браните. (Бранитељи броје новац) Дакле платите нећу наставити расправу. (Сви брзо плаћају).

(Ваш извештач се морао удаљити јер се није могао уздржати, да се бар не насмије, а то је кажњиво. Дознао сам од колега да је суд у свему независан. Сваки се предлог државног одветника одбија, а бранитељски се прмају сви од реда Изгледа, да неће сви оптужени бити повешани. Сваки ће се кривац испитивати бар 5 дана, а онда ће се по исто толико дана испитивати сведоци, а тих има преко триста комада. За то време мораће још који међу оптуженима умрети, и ако тако устраје моћи ће се до године у ово доба славити годишњица, ко буде жив и здрав.)

Други велеиздајник.

Председник: Шта сте ви?

Оптужени: Србин!

Куртави: Велеиздајник!

Оптужени: Бољи сам родољуб од вас.

Куртави: Љубите Хрватску?

Оптужени: Више него ви!

Председник: Јесте л' разумели оптуженицу?

Оптужени: Кад сам прочитао тај галиматјатис онда сам знао толико исто као и пре.

Председник: Дакле разуме ли сте?

Оптужени: Толико да ме г. државни одветник кандидује за вешала.

Председник: И ви сте грчко-источни живаљ?

Оптужени: Шта је то, једе ли се?

Акурти: Јест, ја то једем!

Председник: Шта сте ви?

Оптужени: Србин!

Председник: Тако зваши Србин.

Оптужени: Није тако зваши, него баш прави правцати Србин.

Председник: Ћирилица, грб, краља Петра слике, свој своме, страначки састанци „Финале“, Настић, велеиздаја.

Оптужени: Чујем?

Председник: Шта велите?

Оптужени: (Не вели ништа, него се смеје.)

Трећи велеиздајник.

Председник: Србин, ћирилица, грб, свој своме, срп. барјаци, страначки састанци, грб! Шта велите!

Оптужени: Ништа! законом дозвољене ствари.

Председник: А краљ Петар, Београд,
„Словенски Југ“, „Финале“, Настић?
Оптужени: Шта се то мене тиче.

Четврти велеиздајник.

Председник: Колко имате деце?

Оптужени: Петоро!

Председник: У оптужници стоји осморо!

Оптужени: У оптужници има много шта да стоји што није истина.

Председник: Забрањујем вам да тако говорите. Оптужница је истинита.

Оптужени: Ама ваљда ја боље знам колико имам деце, него г. Шутавић и његови сведоци. Али кад оптужница не сме лагати — онда пристајем да имам осморо деце. (Наставиће се и преслушаваће „велеиздајника“ и хапшење Срба.)

Wer ist das?

Један новосадски најновији шешир

на једној госпођици која неће да каже своје име. Толико се зна да је Српкиња — на жалост. Ко погоди ко је, добија за целу годину „Стармладог“ — бадава.

Војничке.

Тачан термин.

— Видите господине поручнике, што није лепо, није. Морам сваког дана овамо да јурим с оним тричавим рачуном.

— Сваки дан? Откуда! У који дан, дакле, да вам платим?

— Рецимо у суботу.

— Врло добро. Од сада изволте само суботом долазити.

Гађање.

Један официр ручао у гостионици и онда хтеде да се удали без да је платио.

Келнер га заустави;

Пардон, господине частниче! Јесам вам већ вратио?

Јунаци.

У босанској окупацији дође до сукоба војске.

И чивутин бака испали из пушке, али у таквом страху, да зажмури и окрене главу на противну страну од оне куда гађа.

— Хе, Грин, како пуцате ви? — викне на њега поручник.

— Молим, ја толико мрзим непријатеља, да немам очи да га видим.

*

— Молим, господин стражмештере да склоните пушку.

— Кукавицо чивуцка. Та пушка није пуна!

— Све једно, знате, пушка је пушка.

Несретна љубав.

Каплар: Чујеш ти, бакезери! Ти страшно блед изгледаш. Да се ниси преварио у љубави?

Бака: Јесам, господин капларе Јуцкина госпођа све држи под кључем.

Ласкање.

Поручник (једном неумивеном војнику): Кад неко теби рекне: свиња! онда те он не ружи, него ти ласка.

Лош војник.

Новајлија; Молим два дана допушта, умрла ми је баба.

Зупаш: Не постоји! Пфуј! Срам те било! Тринаест година ја служим, па ми није ни једанпут умрла баба

МОДЕРНА.

Гошња (пакује се да иде кући): Лако ћу спаковати све своје у овој кутији, само ћу морати за шешир узети од трговца један сандук од метра ширине, а тај сумњам да ће ми примити на особном возу. Мораћу га предати ајлгут за теретни воз, ако сам рада да га у недељу метнем опет на главу.

Баволске шале.

У Србији излази шаливи лист „Баво“. Ево како тај лист мисли о ондашњим приликама:

— Од свију компезација што је Србија добила у сукобу с Аустријом — то је — тридесет од сто повећаног пореза.

— Неће се више говорити: „Кад на врби роди грожђе — већ — кад Србија добије — компензације.

АПОСТОЛ.

Братије — от крадикалнаје партаје-е приклоните свјех главоју вашу, пред преподобнаго кузена Јашу, исходјашчаго от баба Цајки чрез нарицајемн „Женевскије свирајки-и“ — И помолите сја и поклоните сја, на осталими великими и малими шопови и лопови, од Тричка до Чичка, јакоже припадем на бабе кроз парламентарноје бакраче и со свјатими и ренатими уставнаја бабци, нарицајемн „женевскија жанци“, о жеже дондеже им се не привезе кантоју о репоју о народноги зно-о-о-ју.*)

*) Привезати канту, значи у Србији, — некога најурити с положаја му. Пр. Ур. „Ст.“

Само, само . . .

(Гласови из млађег света.)

Бак: само да ме данас не пита професор лекцију, а сутра ма — не било школе.

Слушкиња: само нек ме господари лепо гледају, а госпоје нек вршите.

Песник: само да ми је наћи књижара, који би издао моје песме, а критичари нек вичу на — псеудонима.

Глумица: само да ми се знати лепо нашминкати, а друго ће ићи лако.

Кадет: само да ми се увући у какво грофовско друштво, на ма се после и бароница каква заљубила у ме.

Писар: само да једаред упане у очи шефу мој лепи рукопис, на онда нек ме одмах одреди да до фрајле цинем на машини.

Шегрт: само да није мајсторице, с мајстором бих се могао сложити.

Циганче: само да није жандара . . . ни на вашару нам не даду мира.

Пред ковачницом.

— Но мајсторе, шта је ново, ти читаш новине? Хоћел' бити рата?

— Читам Ђавола: ону крајцарушу, што је зову моргењача

— Знам, знам, „регелушу“.

— Сад ил' регелуша ил' ергелуша, тек кад је прочитам од главе па до репа — Косте Браваровића а ја знам колико сам и пре тога знао: ништа!

— Чуо сам, мајсторе, чуо, да те новине много лажу, што рекли: лажу, лажу, а нигда да зашну...

— Хја, шта ћеш, то јој је занат, као мени поткивање.

— Па да ви'ш мајсторе и они поткивају...

— Истина је, истина. Само што ја поткивам коње, а они телиће...

— Тако је. Ти кујеш у твојој ковачници како ти х'ћеш, а она у својој ковачници како она хоће.

— То је јест, тишљерници ваљда, газда Совро. Заш' Јаков није изучио за ковача него за тишљера. Ал' и уме да „струже“.

— Знамо ми то комшија, знамо. Нисмо ни ми докулу сисали. Велики су то преваранти народни. Таквих лажова нема ни у једном ловачком друштву. Шта ти мислиш мајсторе, за шта су нас они све досада слагали. Слушај само: Слагали су нас за рит, па за манастирску земљу, па за школе, а меленачку општину чак су слагали да ће јој брисати стари дуг за црквени прирез само да их бирају, па у место тога, још и др. Сос тужио за прико хиљаду круна трошкова. Само сад, кад су меленчани искали преко суда рачун а он не уме да састави. Саборски одбор му је ип'о на руку и до судио 1000 круна — ал' он каже њему је то мало, не зарезује он саборску пресуду ни ушта. Али диванићемо се ми с њима док дођу нови избори за црквени сабор. Све ћемо их оплавком изјурити из авлије, несреће једне. Како се само продали бештије једне у Хрватској, оном Србождеру Раушу. И још веле, бештије једне, како у његовом програму „има много левога и доброга за Србе!“ — па ту човек да не пљуне.

— Море, газда Совро, пљувачо је досада доста њима у лице па они то обришу и кажу киша је... па и даље измећаре...

— Него мајсторе, сад опет не знам хоће ли бити рата? Како ти мислиш?

— Хја, како да ти кажем. Ја знам кад дођем ноћу кући, па не нађем метлу на свом месту у кујни: — рат је неизбежан! Пре неколико дана је била метла из кујне кренута, — ал' сад је опет видим на месту. Дакле: неће бити рата!

— Тако и ја чујем мајсторе. Заш' кажу, Русија је приварила Србију, а Јанглез нема војске, Турска савила реп па ћути, а у Француској несму да се макну због пуцулиста. Еле овамо онамо па по Србију зло. А како се сложиле Швабе — добро је њој сад и ћутати.

— Ал' и јес' богат шамар, што га је пришио европској гђи дипломацији — Шваба. Сиromaх Јанглез још и сад се чеше и не може да дође к' себи.

— На здравље им конференција била!

— Тако је, тако. Готово.

— Колко сам дужан?

— Две круне?

— Две круне, а што тако скупо?

— Хја, због рата... комшија. Чак је и лебац скочио што се једе... а не би гвожђе, што се лију топови и пушке...

— С богом комшија! У здрављу! — Бесе риђо!...

„Дечији“ свет.

Шегрт Аца: Верујеш ти Шацо у роду?

Шегрт Шаца: Ја не верујем али моје мајсторице ћерка мораће веревати — каже мајсторица.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Овим дуплим бројем, који се закаснио због цртача који је био болестан, навршује се I. четврт, те отварамо нову претплату на

II. ЧЕТВРТ

па уједно молимо најпонижије сву нашу г. г. претплатнике који нам стару претплату дугују, као и они који још за лањску годнну дугују, да нам исту пошаљу. Колико их је добро ситуираних који нам дугују за лист, срамота је овде и навести. Али ми видимо да нама ипак други пут неће остати, него да им у листу изнесемо имена. Па ако њих није срамота — бома неће бити ни нас.

„Стармлади“ ће од сада као и до сада, независан према свима и свакоме и не обзирајући се ни на кога, у лепим карикатурним сликама оштрој и праведној сатири, а благом хумору, — савесно пратити сву корупцију друштвеног талога.

Пријатеље листа молимо, да нам претплату још пре празника пошаљу, како би за празнике могли издати идући број

С ПОШТОВ. ЊЕМ

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
„СТАРМЛАДОГ“.

Ђука и Шука.

Ђука: Јеси читао богати, да је у Загребу била прекинута „велеиздајничка“ парница због једног зуба!

Шука: Јес' чуо сам да је председника суда Таробокија заболоо зуб.

Ђука: И не заболоо га, колико је узео Србе на зуб.

Шука: Него је ли истина да му је због тог зуба и образ отекао?

Ђука: Е ту би му већ преноручио, да на њега добро припази, заш зуб кад се изгуби, тај се даје и фаличним заменути, али образ јок вала!

Пиљарице.

— Је ли скупа та гуска? — упитаће једна госпођица једну новосадску пиљарицу.

— Скупа? Ми вам не можемо уз гуску дати и — мираз!

У једној лечничкој чекаоници.

— Господине, изволите у другу собу, ова соба је за непушаче.

— Па и ја сам непушач.

— Али ви пушите!

— Изузетно!

Нови србождери у Босни.

Нека србождерска подрепашка фирма, иначе „по команди друштво“: тискара и литографија Воглер и другога у Сарајеву, издали су циркулар у ком позивају свет да оглашује у њиховом „Распореду жељезничког путовања“ („Кондуктеру“) у ком веле: „како ове године неће штампати бити само искључиво немачка, него и на земаљском језику (немачко-хрватски и ћирилски)“ и т. д.

Један богати Србин босанац добио тај циркулар па ће упитати комшију, да ли је и он позват да оглашује код тог србождера.

— Јесам, вала!

— Па?

— Па ништа. Пошто је он 40% укупног становништва, Срба, пождерао — не могу сад Срби, кад их нема, ни куповати нити оглашивати — у то његово ђубре, а он нека себи тражи неке ћирице за муштерије!

САТИРЕ,

Некад и сад.

Пре се битке водиле
Пушком, бајунетима;
Сад у доба модерно,
Нотама и устима!

Радикалски народ својим вођама.

Ми смо увек ваши,	Па рец'те нам наши,
Добри аминаши,	Слатки аминаши,
Вашу бригу водили,	Кад ће с' једном ваши,
За ваш рачун ходили.	Сетит' брига наши?

Заведени.

Модерни разговор.

Балски господин: Ала сте лепо, бели око врата!

Балска госпођица: Хја, шта ћу. Тако ми је сво тело.

Први април.

О првом априлу уђе мала Елза у мамину собу, па ће рећи:

— Чујеш, мама, овде у дечијој соби засео један господин и непрестано цмаче гувернанту.

Мама кад је чула то, а она викну: „није могуће“ — и пође у дечију собу да се увери.

Мала Елза потрчи за њом и весело скакајући стане викати; Април, април — није никакав странац, него тата!

Спремајмо се! Буће, буће!

У уредништву „Заставе“ врло добро знају, како је тешко тамновати па још под старе дане учита и који занат Зато се обрадовали сви они, који улазе и излазе из тог уредништва, што се Срби самосталци затварају. Вероватно је било само то, што су новине почеле доносити, да се ти самосталци затварају само зато, што се поносе својим српским именом, што бране и чувају свој језик, писмо и заставу, но брзо се и томе доскочило Поштене душе око „Заставе“ почеше свом снагом уверавати свој народ, да су самосталци православни Хрвати — и уживали су у том, да народ мора веровати то и даље. Изгледало је, да ће народ бити послушан Јест, ал ђаво није дао оном „коренитом“ Хрвату Акуртију мира, већ ти тај штампом изда оптужницу. У тој се оптужници на безброј места спомињу самосталци и оптужују због свог србовања.

— „Шта ћемо сад“, питају споредни. „И онај наш најћоравији могао би сад прогледати“.

— „Шта ћемо шта ћемо, — лако је питати“, одговара опорављени Јаша.

„Можда би нам знао рећи пријашко, који је пред потрес оставио град Калабрију“, — примети члан уредништва, који је недавно дошао са сахране француског књижевника Сардуа из града Викторije.

Страшни само намршти чело и рече: „Сва су нам средства остала без успеха. Ни један покушај да самосталце одрнимо и укаљамо пред народом, није пошао за руком. Морамо — и то је последње средство — одвратити пажњу нашег народа од оних самосталаца. Зборови нам ни на вашару више не полазе за руком. Приредићемо једну — прославу. Треба народ малко и разонодити. Земља је манастирска подељена народу и народ сад више није гладан — земље. Сад му још само треба — прослава“.

Интелигенција.

— Шта ти не знаш Götze von Berlichingen-a? Ваљда Гетеа уопште не?

— Боме не!

— Али Шилера тек знаш?

— Ни њега!

— Али писца „Натана мудраца“ Лесинга, тек њега ваљда знаш?

— Па зар ја морам сваког чивутина знати.

У четир у јутру.

Она: Бекријо једна. Са шест новчића се долази кући.

Он: Ђути жено, ја сам још увек активан, али погледај мало у биланцију „Трговачког Удружења“.

Наша тактика.

Стари радикал: Теби као чврстом и одлучном могу то рећи. Немој синко да то повериш коме.

Млађи радикал: Боже сачувај.

Стари радикал: У чему се састоји опсена? У томе да комедијаш много, много и непрестано говори — тако, да му свет само у зубе гледа, а не пази, шта ради Тако и ми.

Млађи радикал: Иди, молим те.

Стари радикал: Јес', јес'. И ми и сви наши пишемо и пишемо и говоримо и говоримо много, много и свет чита и чита и гледа и гледа нам у уста, па онда лепо не види, шта ми радимо.

Млађи радикал: Јес' Бога ми, баш је тако.

Стари радикал: Ето видиш. Сад се на прилику прогоне самосталци у Хрватској због Српства. А ми? Ми ти лепо још грдимо те самосталце, а вамо у Угарској сазивамо зборове и приповедамо о Српству.

Млађи радикал: Па и јест у Врањеву, Кикинди...

Стари радикал: Да, да и тако ћемо редом. Кад се опет тамо смире прилике, а овде-кана узмете, онда ћемо опет онде држати зборове. Поред писања у нашим новинама тако по мало и говоримо народу и онда —

Млађи радикал: Онда ни вајокатији не види сунца ви у по бела дана, само ако ми хоћемо да не види — Бадава Јашина је тактика паметна.

Театралија.**Чудо.**

— Чудим се да г. управитељ српског народног позоришта није набавио тај нови леп комад, који се сад у Будимпешти даје. А то би било нешто баш по његовом густу.

— А како се зове комад?

— „Гола жена!“

Појмљиво.

— Него и г. Петровић је дивно одиграо данас своју улогу Отела. Нарочито ону сцену у којој дави Дездемону.

— Није чудо. Дездемону је играла његова пуница.

Из српске шмире.

— Кад сам једном играо у Сиску, публика је хтела да разнесе касу, тако је навалила.

— ?

— Искали су натраг новац за улазницу.

Новине на селу.

— Мора да имате много рипортера, кад су вам новине увек пуне новостима из места.

— Немам ни једног — али сам ожењен.

Радикалијаде.

— Зашто су радикали дали манастиру Беочину највише новаца за зејтин.

— Зато да му се архимандрит скорим отисне са поверљивих конференција као по — зејтину.

*

— Но, саборски је Одбор скројио тесну капу нашим калуђерима. Шта ли ће сад?

— Сви ће ступити у радикалну странку.

— Ето онда нове неприлике за вође.

— Они ће бити сити, а народ није гладан земље, па куд би боље.

Прича.

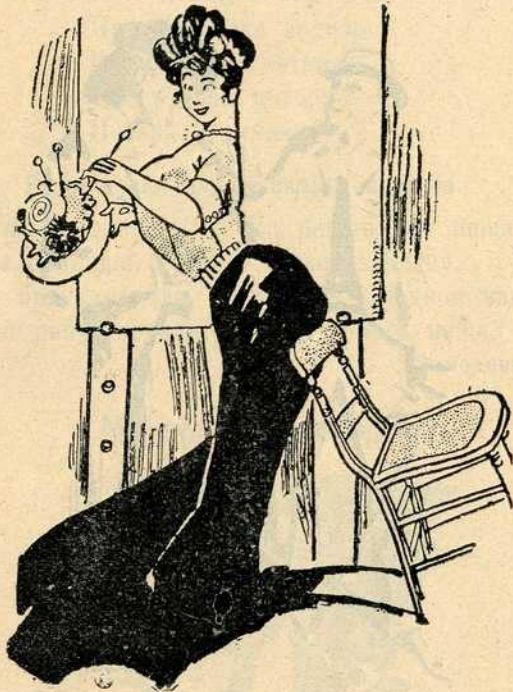
Први књижевник: Опрости, али морам довршити ову причу.

Други књижевник: Причу? Та ти пишеш писмо и то још твоме кројачу!

Први књижевник: Па баш за то је прича. Пишем му, да ћу му идућег месеца за цело платити.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Један уздах.

— Хја, не помаже данашњи модеран крој ништа. За данашње мушке је на жалост само она женска рајски створ, која земним благом располаже.

МАЂАРИЗАЦИЈА.**Знак времена.**

- Ко је то тамо што иде?
- Хуњади!
- Чивутин?
- Разуме се!

Коренити.

— Видиш, ово је споменик Петефија. Он се пре звао Петровић. А ово је споменик Хуњадијев, он се пре звао Сибињанин Јанко. А ово је Јокаијев.

— Како се он пре звао?

Баба Ката — врачара од заната.

Оћел бити скоро „рата“
 Казаће вам баба Ката.
 Кад Дунавом мед потече
 Жаба кад закукурече
 Кад изгори море сиње
 Кад на дуду роде диње
 Кад печене лете ласте
 Кад на носу брк порасте
 Кад и мртви могу пити —
 Е, онда ће рата бити...

„Баво“.

Пукла тиква — разнео се мирис.

У сабору се ових дана расправљало о бившој дарабантској влади, којом приликом је изнето у сабору, колико је прошла дарабантска влада издала за подмићивање штампе, наравно путем огласа државних жељезница. Ми смо два три пута у нашем листу нагласили, да листови који те огласе доносе — масно плаћа влада. Сад је прочитано у сабору, колико је који лист добио за те огласе: „Распоред вожње државних жељезница“. Тако је на пр. „А нап“ примио 17 000 круна; „Мађар со“ 10.000 круна; „Мађар орсаг кепеш албум“ 10.000 К; „Мађар хирлап“ 4000 К; „Будапешти наplo“ 6000 К; „Пешти хирлап“ 6000 К; „Еђетертеш“ 25.000 К; „Фриш Ујшар“ (крајцарашки лист) 10.000 К, и т. д. Пошто су „Застава“ и сомборска „Слога“ такођер доносили те огласе „Распоред вожње жељезница“, молићемо их фино, да кажу — јесу ли осим фрај карте штогођ добили? Ал онако се „Слога“ од њених 400 претплатника раширила и угојила на 16 страна. Само кукавна несме у уводном чланку ништа о анексији Босне и Херцеговине да пише. Јадница!... а већ „Заставино“ писање — постало је већ шаљиво!

Дефиниција.

— Шта се разумева под конзеквентност?

Кон: Конзеквентност, то је: не једанпут eso, а други пут eso, него увек eso!*)

*) тако!

Искрен разговор.

Син: Какве су то животиње, тата!

Отац: То је магарац.

Син: А она друга каква је то животиња?

Отац: Оно је магарица са својом децом.

Син: Зар се и они жене?

Отац (одобравајући): Дабогме синко само се магарци жене.

Жалење.

І. глумач: Рекох ти, одкако је почео тај „велеиздајнички процес“, немамо публице, јер ко хоће да се насмеје иде да слуша парницу. То је јестиније. А наше казалиште празно

ІІ. глумач: Није могуће. Та где је онда наша публика која воли да види драме?

І. глумач: И она је тамо. Она се сита наплакала гледајући Раухову „драму“.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Деца.

- Ми смо се опет умножили...
- Како, рода је.....
- Није, него тата се јуче — опет оженио.

Ново занимање.

Зизибанбула: Неко ме је питао за моје занимање, а ја сам му с поносом рекао — легијонаш!

Потајан допис свима брижњима.

Драги брате!

Једиш се, је ли, што онако прођосмо у Кикинди Не брини се. Први пут смо тек дошли. То је почетак, а почетак је сваки тежак. Ми клонути нећемо — не смемо. Сад ћемо све чешће наваљивати онамо и — једаред ће морати досадити Кикинђанима и пустиће нас, да бар изаберемо председника скупштине После ћемо освајати и оно друго. Само стрпљења.

Грли те и целива твој до гроба Јаша.

ЛИСТАК.

ЗЕМБИЉ.

— Азо, што реко Швабо, гемер шнацир! Ајдемо да прошегамо кроз ново анектирано шехер Сарајево, да мало протегнемо ноге, а и да видимо како изгледа једна варош кад се уређи.

Али прије него почнемо шетати, неће бити с горега да вам га мало опишем онако у облику школске задаће. Само молим гимназисте, кад добију за српску задаћу ову исту тему, нек не препишу из „Зембиља“, јер ће извући сигурно ја петицу ја шестицу.

Сарајево је главни град сретне земље, која се зове бос - ,бос - ,бос—, Босна и Херцеговина, Мјесто се је некад у старо доба звало Златни До, ваљда за то што је у њему било доста злата и берићета, а сад би се могло назвати „Благни До“, по што у њему има много разног блата као: „Тагблата“, улично блато и друштвено блато. У Сарајеву излази један српски политички лист под именом „Друго Издање“, који никад не буде заплијењен од државног од вјетвика, пошто је штампан у Босни гајет слободна и сербез. У Сарајеву су рођена два знаменита Србина и то: Симо Милутиновић Сарајлија пр звани Чурбо Чојковић, који је еписвао „Србијанку“ и Ђока Насгић Бештија, прозвани Ђубро Никојевић који је еписвао „Велико србијанку“ звану „Finale“ Сарајево је прилично здрав град, једино што почешће харају дифтерија, шарлах и штадлер, те однесу много неvine дјечце У Сарајеву додуше нема фабрике „Френкове каве“, али има „фабрика Франковаци“, а то су „неваб“ и „муслимански конвикт“, и тамо се не наврћу сахати „ала турка“ по интифи, неко „ала (Др) Франка“ по Осману Азизу и Шукри ефендији.

И ако је Сарајево анектирано, ипак је у њему много феркнија хава, него у Загребу, Љубљани и Инсбруку, јер да у њему није здраво живити не би у њему сад у ово доба сједели толики конзули — инглески, па руски па фран-

пуски на талијански, па чак и прајски. Особито, како је руски конзул човјек помршав, безбеди ће још коју годину овдје остати, да у овој здравој хави опорави своје здравље. И Бог зна, да нам нису тешки.

У Сарајеву има разних вјера, али се православно вјера најмања рентира. По што професори православне вјере никад не добију вако каку узредну зараду — ко да предаје на шеријатској школи, ко каке супституције и т. д. Ако је православна вјера, једна козуз вјера, а ко се крсти шаком, тај згрће и капом и шаком.

Ово вам само у кратко описах Сарајево, да не рекнете да сам заборавио оно земљописа, што сам научио у првој гимназији код рахметли Ајзелта.

Бијаш пошо баш у кавану да видим у новинама хоће ли бити рата, док угледах на телеграфској улици једног врапца шћућурио се и шути ко да нешто штудира.

— Е господин врабац, шта ти ту радиш?

— Слушам телеграфске вијести.

— Па шта има ново?

— Ево сад прозвуча телеграм да је Кјамил паша пао, Вели: Кјамил паша фет Алмиш.

— Ама за што се је строско и сљоско?

— Тахмина са превише најдеро пилава у чини па отишо саз у љуске.

— Нека да Бог, да га убиле педесат и четири пушке, адемага један адемагаста и угурсус угурсузи!

Разговарам ја с врапцем, док протркаше испред мене двије женске мачкаре, иду на маскенбал, па се све нешто на мене осврћу и кикоћу се: „Тихихи, тихихи.“ Мишљах Бога ми некаке Швабице па потрках за њиме.

— Стани госпоја скупа ћемо!

Кад ја то рекох, познадоше ме ко сам па заврискаше

— Гујо Спасенија, ето Зембиља познаће нас!

— Шта кукавице Симана, какав Зембиљ, бјежи!

Е бели, кад ја то чух, лијепо се око мене окрену Сарајево

— Шта крст вам љубим зар су и Симане и Спасеније проходе по маскенбаловима и почеле се мачкарити и костимирати! Их благо ти га се нама, кад д чекамо цивилизацију и еманципацију Симана и Спасенија. Кући најса вјера, па Ђерђево у шаке, отпале вам, Бог наредио и Краевница царица небеса!

Веле не ће бити рата, умириће се све одржаће се европска конференција. Нећемо мира, ни конференције, него рат еманципираним Спасенијама и Симанама! Рат с оклагијама и чибуцима!

Потекох ја за њима, а потеклоше оне — те гони, те гони, једва их стигнем пред „Ферајнсаузом“, па затегавши офистав: вара, баса ево ти маскенбал, ево ти цивилизација, ево ти мачкара, ево ти еманципација.. А сад ајдете па се

натанцајте, наштацајте и науентерхалтујте, али у суботу која прва дође, иштите од тате пет крајцара, па купите „Зембиљ“ и прочитајте га. Папааа Фрајла Спасенија, папааа Фрајла Симана! Да Бог да, врат сломиле!

Хоће ли бити рата?

— Сви ви говорите шта хоћете, а ја знам што ја знам.

— Нешта?

— Ја знам да без рата никако не мере проћи

— Тухаф! А по чем ти то знаш, ко кад си у боб врачо?

— Нисам вала у боб врачо јер је гријехота уз часне poste, него овако сваки дан узберем по једну ону травку што се зове „хоће-неће“ и што цуре на њој гатају хоће ли драги доћи, или неће. Узберем тако ону травку, па одкидам листић по листић и гатам:

— Хоће бити рата. Неће бити рата. Хоће бити рата. Неће бити рата. Хоће... Неће... Хоће... Неће... Хоће... и хичмета божијега, вазда остане на „Хоће“. Зар ово није сигуран ишабет? Видиш ти молим ја тебе, међер су и саме травке за рат. Мутлак ће бити нешто само се чека.

Док се гора заођене листом,

А рудина травом и цвијетом.

А ово што велесиле ко санким пробају да изравнају спор, и ови којекакви демарши, ноте, конференције и фалани, све је то једна бојама. А јест на моју душу!

— Како ће бити мир кад Ерентал пјева:

Ја сам цура „швабачка“

Сукња ми је дугачка.

Ја би шћела да је виша,

Макар још до Нише.

Миловавовић то слуша па отпјева:

Дај ми мајко динар два,

Да ја купим барута,

Да с' поиграм мало рата,

Крвава заната,

Извољски издиго, па пјева што га грло доноси:

Ја сам прија Русија,

Србијанска бусија,

Ко покуша поћ' до Ниша

Биће попрдиша!

Сир Едвард Греј му секундира и пјева:

Ја сам горди Албион —

Имам лађа милион,

Па се бојим само Бога,

Живота ми мога!

Пијон опет припјева:

Ја сам Француз „мусије“

Савезник сам Русије

Не бојим се више Пруса,

Док је нама Руса.

Овака је по прилици политичка ситуација. А ако би баш и дошло до конференције, овако ће и бити.

Извољски ће предложити да се босанско-херцеговачко питање ријеши једном подјелом и то да се даде Црној Гори Херцеговина, Србији Босна, а Аустрији Анексија пошто у Анексији нема Срба.

На то ће устати Ерентал и рећи ће да он то хич не кабули, него предлаже, да се Србији даде једна „флот компензација“, т. ј. да се Србија споји с Црном Гором помоћу телеграфа без жица.

На то ће скочити Миловановић и натаћи ће Еренталу онај зелени сто на главу, а дипломати ће уфатити за столице и ето ти европског рата.

„Срп. Ручјач“.

Одговори уредништва.

Окнај у С. Добре су шале — само су старе. Пошаљите какав политичко-сатиричан уштипак У том оскудевамо.

Радикалској автономној странци, која се брине за срп. школе. Прошле су фашанге. Доле образину!

„Косанчићу“ у Ч. Зашто не наставите? Јавите праву адресу, да вам лист шиљемо.

Дилетантима у Н. Нами је немогуће поред других послова и вама изабрати репертоар за дилетантске представе. Међу тим свакако вам препоручујемо као врло добре и прикладне комаде за дилетанте, јер се дају лако извести, дела професора Живојновића. Обратите се директно на њега. И госпођице Ђурчићеве позоришна игра „Бачки снови“ вредна је препоруке, шта више ствар је за садање социјалне прилике и актуелна, а издаја самог дела је врло добра и носи на себи обележје талентиране и интелигентне списатељке, — која је тим првенчетом многе писце позоришних комада — претекла.

М—н Г—ћ Д—р. Примили смо вашу шљиву игру, па и ако је ствар добра, не можемо је донети јер је одвећ дугачка, а за шљиви лист је краткоћа — душа вишу. Због исте не можемо издати дуили број, јер то је одмах 60 круна више издатка, а ми међу тим како неуредно примамо претплату не можемо увек ни трошкове од броја до броја да скрпимо. Особито из вашег краја не можемо клете потуре добити. Тако на пр. у Г. годину дана примају лист њих петнаесторица, добро ситуираних, па поред свих опомена неће ни један да се смилује и плати, а нашем листу је сав животни сок: претплата, претплата и опет претплата.

Уредништву су стигли на приказ:

„Голгота“ драма у 3 чина. Написао: Миливој Ст. Предић. Издање књижарнице А.

Пајевића (Св. Ф. Огњановића) у Н. Саду. Цена је књизи К 1-50. — Ова је драма награђена другом наградом на драмском конкурсу у Београду. Модерна књижара Св. Ф. Огњановића издала је ово дело у врло лепом издању на финој сатинираној белој хартији, уз чатку и укусну штампарску израду деон. друштва „Браника“ у Н. Саду. Наша интелигенција радо купује разна туђинска драмска дела, па би право било да за своју библиотеку и ову лепу српску драму, о којој се васколика српска критика повољно изразила — набави. Услужна књижара Св. Ф. Огњановића ће свакоме ко јој новац у напред пошаље књигу франко послати. А срамота би била, да смо ми овоствари Срби дотле дотерали, да нико не сме да се подухвати да изда српску књигу, зато што му иста остаје га врату. Требало би Огњановића као издавача потпомоћи, како не би доживео разочарање — и клоњу на првом кораку. Босански Срби своје издаваче потпомажу куповањем нових књига, а код нас хоће све — да малакше и утамани се нехатом наше интелигенције, која на своје и писце и књижевнике и новинаре заборавља. Падати је се да ће ова лепа књига наићи на прођу, и ми је топло препоручујемо.

Срп. православне црквене општине све и свуда требало би да прискоче у помоћ претплатом одлично уређеном срп. педагошком листу „Новом Васпитачу“, који је основао наш пок. врли педагог Мита Нешковић, а којем Раухова влада само за то што је српски, хоће да стане ногом за врат, забранивши политичким општинама да га за школе преплаћују. Покажимо да нећемо дати да Нешковићева породица (која је наставила издавање листа) осети Раухову песницу. И ако се ти насилници боре против гесла „Свој своме“ — ми треба у толико чвршће да станемо на обрану свога и да га својски потпомогнемо, нарочито онда кад видимо да хће да га униште. Претплаћујте се на „Нови Васпитач“. Претплату и рукописе треба слати на Васу Витојевића рав. учитеља у Сјеверин код Беловара.

ПОГРЕБНО ПОДУЗЕЊЕ
и стовариште надгробних споменика
ПАЈЕ МАРКОВИЋА у Н. САДУ
у средини дунавске улице, телефон број 168.

Филијала: погребно подuzeће „Конкордија“ пређе Буре Стојковића, Ђурчинска улица број 15.

Држи ваада огроман избор сваковрсних каменних надгробних споменика. Натписе изрезује најсавршеније, а позлата дупла и дуготрајна. Велики избор мртв. сандука, венаца, покрова и целокупне опреме за погребе. Цене строго солидне а послуга најтачнија.

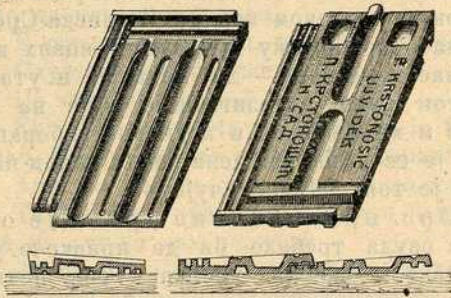
Завод за кемично чишћење одела
ЈОСИФА ФУКСА У НОВОМ САДУ Кошутава (пређе главна)
 улица број 13.

Сад пред празнике пошаљите своја упрљана или избелела одела, па ће те их добити натраг очишћена или бојадисана — као нова новцата
 У мом заводу се по американском систему, вештачки паром чисте одела за господу, госпође и децу. Даље, декорациони штофови, теписи, завесе, чипке и т. д. Уметничко бојадисане свило, вуне, крзна, коже и т. д. Налози са стране оправљају се брзо и тачко на минут а све по врло умереној цени.

За мој под бр. К 3558 пријављени

Пашент Цреп на уклапање

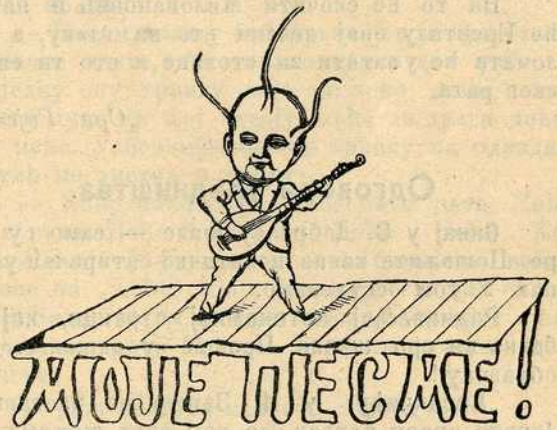
(утор)

тражим закупника под лиценцију, или ор така с капиталом за производ истога. Евен-туално би продао сасвим право на производ истога, или за поједине крајеве јефтино под лиценцију дао.

Сви досадањи модели црепа на уклапање имају тај недостатак, да она страна, која се уклапа, кад се на рами за сушење стави — виси, те док је још цреп од блата, непечен, тај део се лако преврља, па је под исти потребан дуж целе те стране која раму не допире подметач; тек усљед мог проналазка на ком цела горња површина црепа у равној површини лежи — могу се црепови на обичној дасци или рами ставити, а осим тога имају и ту предност да редови једно испод другог стављени поред свег уклапања дозвољавају водоравно помицање — које код досадањих црепова на уклапање није било могуће. Једном речи цреп овај је две незгоде код досадањих црепова уклонио. Понуде ваља слати на:

П. Крстоношић, Нови Сад.

МОЛИМО
 ДА ПЛАТИТЕ ДУГ.

За сву Босну и Херцеговину

наш је повереник за претплату

прва српска књижара:

Трифковић и комп.

у Сарајеву

где се ваш једини српски потпуно независни сатиричко хумористичан лист „Стармлади“ и на поједини број може добити за 30 цот. по броју.

Цена је листу: на годину К 8, на $\frac{1}{2}$ године К 4, на $\frac{1}{4}$ године К 2.

„Стармлади“ излази 1. и 16-ог сваког месеца. Рукописи се шаљу на уредништво. Претплата се шаље на администрацију „Стармлади“ у Нови Сад (Ujvidék), Дунавска улица број 10.

УРЕЂУЈЕ: СТАРМЛАДИ.

(Поједини број 30 цот.)

Одговорни уредник: Петар Крстоношић.

Власник и издавалац: М. Крстоношић

Штамарија Учитељског Д. Д. „Натошевић“ Нови Сад.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
 БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS